

Izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane, po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto . . . 15 K

3/4 „ „ . . . 10 „

1/2 „ „ . . . 5 „

Za Nemčijo K 10.00.

Za Ameriko in inozem-

stvo . . . K 20.—

Posamične številke sta-

nejo . . . 10 vin.

Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

SOČA

Telefon št. 83.

»Vse za narod, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7
v Gorici v I. nadst. na desno.

Upravništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7
v I. nadst. na levo v Goriški
Tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati
loco Gorica.

Oglasi in poslanice se računijo
po Petit-vrstah, če tiskano 1-krat
16 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12
vin. vsaka vrsta. Večkrat po po-
godbi. Večje črke po prostoru.
Reklame in spisi v uredniškem
delu 30 vin. vrsta. — Za obliko
in vsebino oglasov odklanjamo
vsako odgovornost.

Naj govore številke!

(K procesu proti kamori
v Rovinju.)

Sestava na podlagi dosedaj predlo-
ženega materiala nam podaja tako sliko
iz knjige dolgov italijanske klike, ki je go-
spodovala na magistratu v Pulju:

Ponarejenih računov iz leta 1896 do
1899 (Galante in Horak) je za svoto K
15000.

Ponarejenih računov od 1900 do 1908
(Galante, Horak, Bigatto, Privileggio, Ne-
gri) je za svoto K 46.813.

Iz blagajne je bilo vzeto in podloženi
so bili likvidirani računi iz 1906. za leto
zaračuna 1908., s katerimi so izginili sle-
dovi za vzetim denarjem, (krivi Galante,
Bigatto, Privileggio) v znesku K 37.348.

Pobrali so hranilno vlogo »confraterne
ex venete« (Galante, Bigatto, Privi-
leggio) v znesku K 16.436.

Shranili so zase stanovanjske od-
škodnine za podčastnike (Galante, Privi-
leggio, Quarantotto) v znesku K 50.000.

Razdelili so si denarne globe (Descov-
vich, Galante, Privileggio, Quarantotto,
Juch), skupaj K 17.709.

Dvignili so hranilno vlogo za italijan-
sko gimnazijo (Privileggio) K 3000.

Vzeli so zase denar za transenalna
stanovanja (Privileggio, Galante, Bigatto,
Quarantotto, Descovich, Juch) v znesku
K 10.271.

Pobrali so hranilne vloge gojencev
ubožnice (Galante, Privileggio) v znesku
K 1000.

Pobrali so penzije istin gojencev, ista
krivca; znesek K 2.262.

Pobasali so v svoje žepe denarne
podpore za reveže (Bigatto, Galante, Qua-
rantotto, Descovich) skupno K 283.

Nakupovali so vozne listke, ki so pa
določeni le za reveže in izgnance (De-
scovich, Juch) K 200.

Zaračunili so si nepristojnih jim dijel
(Horak, Vittori, Galante, Bigatto, Privi-
leggio) v znesku K 6000.

Oddali niso uplačanih obresti za pred-
ujme (Privileggio) v znesku K 200.

Ponarejen je račun tvrdke Pauletta
in pobrali so denar v izplačilo več naka-
zan (Negri) v znesku K 176.

Horak je shranil zase odškodnino od
strani vojaškega erarja v znesku K 90.

Fingiranih poštnih troškov (Galante,
Quarantotto, Descovich in Juch) je v
znesku K 200.

Pobasali so denar nakazan tvrdki
Potočnik (Privileggio, Descovich) v zne-
sku K 132.

Najemninske davščine so poneverili
(Privileggio) za K 320.

Fingiranih poplačil predujmov (Ga-
lante, Bigatto) je K 200.

Nedovoljeno izplačilo predujma za
dr. Pesante (Galante, Quarantotto) K
400.

Razne manipulacije Filiničeve K 5.072.
Če seštejemo te svote, dobimo zne-
sek

K 213.112.

Ali teh 200.000 K je šele del ogrom-
nega zneska, za katerega so bili oslepar-
jeni Puljski davkoplačevalci.

V Pulju pa sodijo, da bo znašala vsa
škoda, storjena mestu in davkoplačeval-
cem, okoli

1 milijona kron.

To je le pobrani denar. Kje pa je
škoda, ki obstoji v slabem blagu, prodaj-
nem mestu za drag denar!

Revizij v pravem pomenu besede se-
veda ni bilo, nadzorstva nobenega — kdo
ve torej, po sedaj podanem materialu,
kako obsežna bo končno dognana škoda!

Jugoslovansko vprašanje.

(V. Knaflič.)

Današnji položaj Jugoslovanov.

(Konec.)

Spoznavamo dvojno nalogo Avstro-
ogrške: združiti jugovshodne evropske
narode (in pospeševati vse druge take
združitevne težnje kakor n. pr. jugoslo-
vansko idejo); obenem pa ima Avstrija
tisto veliko kulturno nalogo, biti posredo-

Sedela sem nekoč na divanu v go-
stinjski sobi popolnoma sama. Polurak
je bil. Gledala sem v praznoto. Ču!a sem
tih razgovor iz kabineta: »Kaj je z našo
klavo? Nerazumljiva je! Saši se, bleđi,
odtjuje se nama... Semjon Andrejič sili,
naj jo odpeljeva kam v Italijo... Treba se
nama je požuriti s tem...«

»A jaz ne grem v Italijo! V spominu
so se mi zasvetile ne besede rajne ba-
bice: »Ako hočeš, da boš imela kakega
rada, stori kaj zanj... Tako čutiš, da ne
živiš zastoni, marveč, da si storila vsaj
nekomu nekakšno korist.« A koga bi imela
rada? Kaj morem storiti za človeka, če
pa ne vem, kje da je, in ko sploh ne znam
ničesar?

»Opravila niso dovoljevala očetu, da
bi šel v Italijo. Jaz in mama sva prebili
poletje na rjazanskem posestvu. Papa je
prišel včasih k nama. Jaz sem hodila po
vrtu, sprehajala se po poljih, potikala se
po gozdu, delam in počnem vse tisto, kar
sva prejšnje čase delali z Lido, v moji du-
ši pa je bilo — istotako hladno, kakor do-
lej. A vedno bolj se mi je zdelo, da me
čaka nekaj, da moram storiti nekaj, kar-
koli. Prizadevala sem si, da bi mislila na
mamo, na očeta, da bi mislila o njih s
spoštovanjem z ljubeznijo, ali takj mi je
prišla v misli Lida, — in že sem začutila

valka kulture in gospodarstva ob severo-
zapadu in jugovshodu. Interesi Avstrije
kot države severo- in jugoslovanskih nar-
odov in nemškega naroda se tako krijejo.

Najtežji za rešitev avstrijskega vpra-
šanja je sporazum z Ogrri. Danes se kaže,
kakor da je Avstrija od Ogrov anektirana.
Nič se pri nas ne zgodi, česar oni nočejo,
vse pa, kar oni hočejo. In ravno Ogrri so
danes najhujši nasprotniki Jugoslovanov,
tirani na hrvaškem, na splošno manj kul-
turni kakor balkanski narodi, obenem pa
tudi konkurenti Avstrije v Bosni in naj-
manj simpatični, kjer gre za rešitev so-
cialnega vprašanja. Oni so krivi visoke
zaščitne carine, oni so krivi velikanskega
notranjega avstrijskega razdora... L.
1912. se je zgodilo, da je dal ogrski de-
legat duška magjarskim stremljenjem z
resno mišljenim predlogom v delegacijah,
da naj se povsod črta izraz »Avstro-
ogrška monarhija«, češ, to je žaljivo za
Ogrsko, »ker avstroogrške monarhije ne-
ma«, marveč samo zvezo dveh neodvis-
nih monarhij, avstrijske in ogrske. Tako
daleč smo prijadrali od l. 1867. do danes.
Kedo je temu kriv? Tisti, ki išče vele-
izdajalce med nami. —

Avstrija še do danes ni dospela do
razumevanja svojega zgodovinskega po-
slanstva in je zato v razmerju med evrop-
skimi državami in v razvoju evropskega
gospodarstva vedno igrala čudno vlogo.
Od francoske revolucije in od zedinjenja
narodov je Avstrija kot šesta velevlast v
krogu petih na splošno imperialističnih
velevlasti. Anglija je država svetovne tr-
govine in svetovnega vpliva, Francija dr-
žava evropskega denarstva, na novo kon-
solidirana velika Nemčija močna konkua-
rentinja prvima dvema, zedinjena Italija
prav tako, Rusija pa je še tip stare abso-
lutistične države. Kam naj bi se Avstrija
obrnila? Obrnila se je k Nemčiji. Toda iz-
vajala je iz tega še nadaljne, ne več po-
trebne sklepe. Zanimarjala je svoje južne
pokrajine, verovala denunciacijam, videla
v balkanskih državah vedno le pritli-
kavce, ki žive samo zato, da so predmet
našim spekulacijam, Turčija ji je bila pojmi
iz Tisoč in ene noči, polna bogastva, redu,

mržnjo do njih... Knez, tudi nanj sem se
spomnila... z zaničevanjem.

»Pričela sem čutiti, da življenje za-
me ni nikaka radost. Kaka radost naj bo,
ko pa ne ljubim nikogar! Včasih, za hip,
mi je zasijala misel, da nimam ničesar,
radi česar bi živela. Mama me je gledala
turobno in neprestano je bila žalostna.
»Kaj ti je, mila Klava?« me je vprašala
ljubeče, jaz pa sem molčala in nisem ma-
rjala za njeno čustva...»

»Včasih sem premišljala tiste besede,
ki mi jih je govorila babica. Saj jaz še ni-
koli nisem ničesar storila za bližnjega...
Saj jaš še zmerom samo jem...»

»... Mami je bilo strašno. Odsšla sem
se bila sprehajati po obedu, in nisem se
vrnila na večer. Pretekel je čas čaja, čas
večerje, v hiši so se vznemirili: poslali so
ljudi po vrtu, po gozdu, ob reki dol; bali so
se že, da najdejo le moje truplo še. Mama
je jokala, tolkla se po glavi, klečala pred
ikono...»

Prišla sem domov ob četrti uri zjut-
ra, ko se je že svitalo. Noč sem bila pre-
bila v kolibi Avgustini. Nihče ni mogel
pomisliti na to. Avgustina je živela na na-
šem posestvu že kakih dvajset let. Preje
je živela pri nas v hiši kot pestunja. Ne-
koč je dobila iz svojega rojstnega kraja
pismo, ki jo je tako pretreslo, da jo je za-

dobičkov itd. Anglija je posegla v Afriko,
Kino, Sirijo, Rusija v Mandžurijo, Perzijo,
Italija ponovno v Afriko, — seveda
tudi Avstrija ni mogla zaostati in si je
izbrala Balkan za svojo kolonijo. Ni vi-
dela, da se je izpremema iz l. 1866. na-
daljevala, da Nemčija na Balkanu ni naša
zaveznica, marveč naš nevarni konkua-
rent. Avstrija ni videla, da Turek niti kot
državnik niti kot trgovec ni dober kom-
pascient in da bi bilo bolje imeti na nje-
govem mestu državno in narodno organi-
zacija, temelječo na ljudski volji in na
zemljepisnem položaju Avstrije in Balka-
na, na skupnih gospodarskih interesih in
ev. tudi na sorodni politiki... Končno
utegne biti Dunaj v ožjih zvezah s Cari-
gradom kakor Peterburg. Da ni, ni tolika
krivda Rusije, kakor Avstrije. Zdi se, da
ponovi Avstrija svojo zgodovinsko zmo-
to. Danes, ko gre za to, da si pridobi Sr-
bija pot do morja, hočemo videti v nji le
nasprotnika, celo sovražnika, namesto, da
bi pomagali zdravemu narodu na svojem
jugu, da se osvobodi in z nami združi k
skupnemu gospodarstvu in skupnemu iz-
menjavanju dober, zahtevamo, da se ta
narod ne sme razviti. Ta naša zahteva gre
tako daleč, da se drzemo od zmogovite
neodvisne države zahtevati, naj nam od-
stopi glavno železnico po svojem oze. nju,
naj nam dovoli carine prost uvoz vsega
našega blaga in podobno, to se pravi, mi
zahtevamo, da se ta država uda nam, t. j.
malemu krogu industrialcev in veleargrar-
cev, diplomatov in generalov.

Avstrijski narodi si žele miru; tlačijo
jih draginja, tlačijo jih nekulturnost, tlačijo
jih vladni sistem, žele si samostojnosti,
žele si notranje preureditve državne obli-
ke, žele si velike, močne, bogate Avstrije,
ki bi ne bila odvisna od bečarske gen-
try-je. Če hoče Avstrija biti svojim nar-
odom pravična, mora zavzeti stališče, da
se balkanska zveza razširi in da postane
taka močna balkanska zveza naša zavez-
nica. Dokler jo bomo odbijali, ni nič na-
ravnejšega, kakor da se nagiba k oni zve-
zi, ki je Avstriji nasprotna. Toda ni le naš
interes, da smo prijatelji balkanske zveze,
mi smo tudi preslabi, da bi jo k temu pri-

dela kap. Izgubila je noge in otedaj je
živela v kolibi, ki ji jo je dal papa. Mi
smo ji pošiljali vsak dan hrano in ji da-
jali malo pokojnino. Ubogi Avgustini je
bilo strahovito dolgčas, zato se je zelo
veselila, če jo je posetil kdo.

»Šla sem k nji, oj, kako je bila sre-
čna! »Mila moja! Angel moj! Ljubica! Ti
čudež lepi!« je ponavljala in pričela nato
govoriti, — in govorila je, govorila brez
konca in kraja. Pripovedovala mi je o
svojem zaročencu, ki ji je bil obetal pred
dvajsetimi leti, da jo vzame, ako si dobi
petsto rubljev. Ona je odšla od doma in
služila marljivo ter hranila svojo plačo.
Imela je že dvesto dvajset rubljev. Na-
enkrat pa — je prišla vest: našel si je
družico v Revjelu, ki si je precej preje na-
brala potrebni kapital, in se je oženil. Ka-
ko mora biti postarjemu dekletu, ako jo
zapusti zaročenec!!

»Videti je bilo, da ne bo nikoli kon-
čala svoje zgodbe in svojih misli. Stokrat
sem že hotela oditi, ko je bil čas, ali vsa-
kikrat me je preprosila; gotovo je bila
zgubila pri zamaknenju v svojo preteklost
račune o času.

»Daj, sedi še minuto, dragica! Tako
se vsaj malo potolažim, če se porazgovo-
rim s kom.«

POTAPENKO:

Generalova hči.

Prevel: A. M.

(Dalje.)

»Ah, moja bolezen! Ne pusti mi, da
napišem zgodbo podrobno in povrsti. Pet
minut sem držala pero v roki, in že mi pa-
da iz prstov, ostala sem, kašelji me duši,
ne morem pisati. Ali bom dovršila, prišla
do tistega časa, ko bom mogla zapisati:
»A zdaj sem legla v posteljo z jasno za-
vestjo, da umiram? ... In kaj potem, če
umrem preje, predno sem prišla do teh
besed? Hudo bi mi bilo. Pisala bom
krajše.«

Babica, ki si je nisem mogla drugače
predstavljati, kakor da sedi v naslonjaču
in plete za dobrodelno loterijo, je legla v
posteljo, a Semjon Andrejič je rekel, da bo
odšla danes ali jutri... Nikakršne poseb-
ne boleznj ni imela, — starost jednostav-
no. Babica je zaspala in nato umrla...

Neprijetno mi je bilo živeti v naši pro-
strani hiši, neprijeno zato, ker ničesar ne
ljubim. Babica me je razumela malo, ma-
ma in oče pa... Ali naj jima povem, kaj
mi leži na duši? Ne, med nami je zid, vi-
soka stena je med nami vstala...

jateljstvu prisilili; smo morda preslabi vojaško, gotovo pa denarno. To, kar bi ev. vojaški uspehi na Balkanu dosegli, si pokvarimo z gospodarskimi žrtvami, in končno bi s tem avstrijsko vprašanje ne bilo rešeno, marveč le poslabšano. Kajti s kakršnikoli večjim avstrijskim vojaškim uspehom se oboroženi pogovor med trozvezo in Tripotentno tako grozeče približa, da naj nas bog varuje te najusodnejše slepote avstrijskih državnikov in onih, ki bi to morali biti.

Istra v Crispijevih memoarjih.

Nečak pokojnega italijanskega državnika Crispija Palamenghi-Crispi je obelodanil nekaj dokumentov izza ministrovanja svojega strica. V teh memoarjih čitamo gledé Istre to-le:

»Ko se je leta 1893. Crispi povrnil na vlado, se je moral ponovno pritoževati radi postopanja Avstrije nasproti nje italijanskim podanikom. Ker pa je občutil potrebo, da mora tu intervenirati nemška vlada, je brzojavil grofu Lanzi našemu (italijanskemu) poslaniku v Berlinu:

»Postopanje avstrijske vlade v Istri njima niiti zrnca zdravega razuma. Ker je cesarstvo večjezično, je potrebno za njegovo življenje, da spoštuje vse narodnosti, posebno pa italijansko in nemško, ki sta edine civilizovane (!!!). Prednost, ki jo daja Slovanom, je na škodo njegovo in na škodo vseh. Ni treba, da tajim, kako tišta agitacija stavlja italijansko vlado v težko situacijo in dela našo zvezo z Avstrijo našemu ljudstvu vedno bolj antipatično, ki ni pri nas nimalo priljubljena. Jaz vršim svojo dolžnost, ali naj se me ne stavlja v situacijo, da bi moral podati svojo demisijo. Pojte takoj k cesarju (Viljelmju) in rinite ga, naj se on vmeša, da preneha to jezikovno vprašanje ter da se bo italijanski jezik spoštoval istotako kakor slovanski!»

Poslanik Lanza je odgovoril, da je težko kar tako priti pred cesarja. Dobil je tako brzojavko:

»Po sedemindvajsetih mesecih, odkar se vi, general naše vojske in poslanik, mudite v Berlinu, čudim se, da niste dosegli te udobnosti, da bi mogli videti cesarja vsakokrat, ko to morejo zahtevati potrebe internacionalne politike. Ne morem vam zatajiti, da vaša brzojavka nikakor ni pomirljiva.»

Na to je grof Lanza poslal svojo demisijo, ki pa je Crispi ni hotel sprejeti, marveč je brzojavil Lanzi:

»Najprej storite svojo dolžnost, potem bom videl, kako bo ukreniti!»

Na to je Lanza vendar dobil priliko, da je mogel govoriti s cesarjem Viljelmom, ki mu je rekel:

»Recite Crispiju, da se divim energiji, ki jo razvija v službi kralja in domovine glede internacionalnih pogodb. Obžalju-

»Jaz pa sem sedela še, ker sem vide-la, da ji je to zares uteha. Okrog četrte ure v jutro pa se je naenkrat prestrašila, da je že tako pozno, ter me poslala domov, zahvaljujoč se mi brez kraja in konca.

»Mamo sem našla v solzah, ali jaz sem prišla domov z nasmeškom na ustih. Stori-la sem nekaj za drugega, koristila sem vsaj majčkeno, nisem preživela zastonj šest ur v svojem življenju. Nato očitanje, opominjanje, solze... Mno-go sem zahajala k Avgustini; predsedela sem dva dni pri Dunji, naši vrtnarici, ko je imela mizico... Prosila sem matere tri-d deset rubljev, ko je Pahomur poginil konj in ni imel s čim voziti žita s polja, ter mu jih dala, — in on si je kupil konja...»

»Očitanje, opominjanje, solze... Kaj delaš? Ti se zagrebaš v hiato, ti se izpostavljaš bogvedi kakšni nalezljivi bolezni... Ti nas kompromitiraš! Meni pa je to že ugajalo. Vsakokrat, kadar sem stori-la drugemu nekaj dobrega, sem čutila, kakor da sem se pomirila z vsemi in z vsem.

»Prišel je papa, dogovarjali so se o nečem. Bilo je sklenjeno, da me, mama vzame s seboj v Italijo. Drugih sredstev ni bilo zame. Določili so dan odhoda. Tik pred tem dnem pa sem izginila in odpotovala sama...»

jem jako težkoče, ki mu jih dela postopanje avstro-ogrskje vlade v Istri, kakor jih je delalo tuči meni v poljskih pokrajinah. Že sem vam bil dal priobčiti nalog, ki sem ga poslal svojemu poslaniku na Dunaj. Potruditi se hočem v tej smeri, obžalujem pa, da ne morem, kakor bi hotel, direktno posredovati pri avstrijskem cesarju, ker bi jaz od njega ne dopuščal ni najmanjšega vplivanja na moje notranje stvari, radi česar se mu ne morem dotikati stvari notranje politike. Vendar bom nadalje, kolikor je v moji moči, delal na to, da opozorim avstrijsko vlado na nevarnosti, ki jih nje postopanje nasproti italijanskim narodnjakom more prinesiti za trdnost zveze.»

In kaj se je takrat tako strašnega za Italijane zgodilo v Istri. Začela je delovati družba sv. Cirila in Metoda.

Nadaljevanje vojne na Balkanu.

Bombardiranje Odrina.

Sofija, 4. Izv. Bombardiranje, ki se je pričelo včeraj ob osmi uri zvečer je trajalo do pol dveh ponoči in se je nadaljevalo zopet ob peti uri zjutraj. Razširjajo se vesti, da mesto na več krajih gori.

Sofija 4. V poučenih krogih se zatrjuje, da je bila kanonada pred Odrinom strašna. Mesto pade baje že do nedelje v bulgarsko-srbske roke. Po kapitulaciji mesta nameravajo zavezniki še enkrat predložiti Turčiji vse svoje zahteve. Ako bi Turčija tudi v tem slučaju ne odnehala, izbruhne vojna z vso silo in se bo nadaljevala toliko časa, dokler Turčija popolnoma ne razpade.

Odhod srbskih čet na bojna polja.

Srbija je odposlala več svojih polkov v Tracijo, pred Odrin in Čataldžo. Par polkov je odšlo tudi proti Skadru, da priskočijo Črnogorcem na pomoč.

Novo dnevno povelje generala Savova.

Sofija 5. Generalissimus Savov je izdal na svojo armado novo dnevno povelje, v katerem izjavlja:

»Turki so z načrtom, po katerem so vodili mirovna pogajanja, pokazali, da hočejo mirovna pogajanja zavlačevati in pridobiti na času. Vendar pa so se silno zmotili, če so mislili, da bodo na ta način ojačili armado. Naša armada je sedaj močnejša kot kedaj prej, dočim so turške čete popolnoma desorganizirane in slabotne.

Savov konča dnevno povelje s sledečim pozivom: »Bulgari, vrzite se na sovražnika in poženite turške divjake tjakaj čez morje, odkoder so prišli.»

Bombardiranje Odrina.

Bombardiranje Odrina se nadaljuje na vseh točkah.

»Priznavam, da je bilo to okrutno postopanje napram očetu in materi. Obadva sta me ljubila, v meni je bila vsa njuna sreča. Toda vedela sem že iz skušnje, kako lahko se bosta pomirila z nesrečo. »Morda je zadosti šest mesecev, da pozabita tudi name,« sem si mislila... Odšla sem bila v Odeso; v tem mestu sem poznala vsaj ulice.

»A kako sem prišla potem tu-sem, o tem mi ni potreba pripovedovati. Bil je to gotovo edini logični izhod. Prišel je papa, vabil me s seboj, pretil mi; ač mi ne odpeljati odtod — bi bilo isto kakor izruvati staro drevo iz zemlje s korenino in ga presaditi na drugo mesto: ne bi rastlo, usahnilo bi...»

»Napisala sem do konca. Težko držim pero v roki. Bolezen me je vso izmozgala. Umrla bom jutri, morda že danes. Misli pa mi še brodiijo po glavi, brez števila. Na primer: zadovoljna sem s svojim življenjem. Žal mi je, da je bilo tako kratko, vendar pa je trajalo toliko časa, da morem reči, da nisem zastonj živela. Babica je imela prav: zdaj imam rada vse tiste, katerim sem stori-la kaj dobrega, in ljubim ves svet, ki bi mi tudi rada stori-la nekaj, karkoli. Pomirila sem se z vsemi. Odpustila sem očetu, materi, knezu. V mojem srcu ni zlobe...»

(Pride še.)

Berlin 5. »Lokalanzeiger« poroča iz Sofije: Po načrtu vrhovnega poveljstva bulgarsko-srbske oblegovalne armade bodo Bulgari in Srbi tako dolgo z vso silo bombardirali mesto, da pripravijo teren za generalni naskok.

V vojaških krogih upajo, da se zgodi to najkasneje v 5-6 dneh. Večina hiš v Odrinu je iz lesa in zato skušajo zavezniki zanežiti v mestu požar, kar se jim je deloma že posrečilo.

Iz Svilena (Mustafa paša) se poroča, da je kanonada pred Odrinom tako močna, da se tresejo v Svilenu tla kot bi bil potres.

Vsled strašne kanonade pred Drinopoljem se zrak tako trese, da je brezžična zveza med trdnjavo in Carigradom zelo otežkočena, mnogokrat onemogočena.

Carigrad 5. Porta je objavila uradno poročilo, glasom katerega je padlo tekom predvčerašnjega obstreljevanja Odrina v mesto 138 granat in 11 šrapnelov. Osem oseb je bilo ubitih, deset pa težko ranjenih.

Bitka pri Galipolu.

Carigrad 5. Pri Kavakli Tepe na polotoku Galipoli se je vršila včeraj bitka med dvema bulgarskima bataljonoma in turškimi četami. Izid bitke še ni znan.

Venizelos v Belemgradu.

Grški ministrski predsednik je prišel včeraj v Beligrad, kjer je posetil Pašiča, s katerim je imel dolg razgovor.

Česniki so jako simpatično pozdravili prihod Venizelosa.

Pred Odrinom.

Bulgari se bližajo Odrinu. Pomaknili so svojo črto za en kilometer naprej na vshodni strani.

Iz Sofije: Boj pred Odrinom zlasti na južni in vstični fronti je bil hud posebno včeraj v sredo.

1000 vojakov turške infanterije se je baje udalo Bulgarom.

Pred Odrinom je 50 novih srbskih topov. Sovražnosti pred Odrinom v ponedeljek so pričeli Srbi. Bulgari so jim dali prednost; za njimi so začeli oni streljati.

Včeraj se je dvignil bulgarski aeroplan nad Odrin ter razmetal v mesto proglase na prebivalstvo, naj se uda.

Skader padel?

Poroča se zopet, da je Skader padel! — Potrjena še ni vest o padcu Skadra, kakor tudi ni potrjena vesti iz Carigrada, da je Turkom vspel izpad iz Skadra, da so jih podpirali Albanci ter so razorožili tri bataljone Srbov, ki so pa bili puščeni svobodni, ker so obljubili, da se ne bodo več bojevali proti Turkom. (Malo verjetno, da bi jih Turki izpustili.) Turki so zaplenili baje 4 vozove provianta in municije.

Poroča se iz Belgrada, da napadejo Srbi in Črnogorci skupno Skader šele za par dni; na Dunaj pa so došle baje vesti, da je Skader že padel ter da je poveljnik Hasan Riza bej ubit.

Intervencija veselil.

Z Dunaja poročajo, da so se velevlasti na predlog Anglije odločile danes intervenirati v Sofiji ter nasvetovati bulgarski vladi, da naj se navzlic obnoitvi vojne uda za nadaljevanje mirovnih pogajanj.

Diplomatični krogi na Dunaju menijo, da bodo vojne operacije tekom prihodnjega tedna definitivno končane.

Pri Čataldži

je vse mirno. O bojih ni nikakih poročil, pač pa se zatrjuje, da se vršijo v turški armadi medsebojni spopadi. Upor med četami ni udušen. Žrtev je več sto mož.

Politični pregled.

Avstro-Ogrska.

Avstrijska poslanska zbornica. Seja finančnega odseka. — 4. t. m. popoldne se je vršila seja finančnega odseka. Glasovalo se je o drugem oddelku osebnodohodninske predloge. Predlogi glede vpogleda v knjige so bili odloženi na poznejši čas. O §§ 162 in 183, ki se tičeta obdačenja kmetijstva in samostanov se vrši nova debata.

Tekom nadaljne razprave o reformi oseb. doh. davka, se je izrekel finančni minister vitez Zaleski proti predlogu poslan-

ca Stančka, glasom katerega je smatrati duhovne korporacije glede osebnodohodninskega davka kot gospodarstvo. Finančni minister je bil tudi proti predlogu poslanca Rennerja, naj se pri odmeri dohodkov iz zemljišč ne ozira na katastralni čisti dohodek in zavračal trditve, da so zemljišča na korist agrarcev premalo obdačena. Minister je izjavil, da je sicer res, da se pri priredbi davka mnogo manjših eksistenc izogne davku, ampak to se ne godi samo pri kmetijstvu ampak tudi pri drugih ljudskih slojih. Koncem svojega govora je Zaleski pozivljal člane odseka, naj predlogo kolikor mogoče hitro rešijo, ker stopi akcija še tekom tega leta v veljavo.

Stančkov predlog je bil odklonjen z 20 glasovi. Za predlog je glasovalo 19 poslancev. Rennerjev predlog je propadel z 32 glasovi proti 11. Seja zopet danes.

Iz mladočeške stranke. — V Pragi se je konstituirala v mladočeški stranki sekcija za trgovino in industrijo. Dr. Kramar je rekel ob tej priliki, da je organizovanje industrije že radi tega nujno potrebno, ker kadar pride do nagodbe, bo treba začeti hkratno delo na gospodarskem in socialnem polju. Takrat stopijo na dnevni red vsa vprašanja, ki so življenjskega interesa za industrijo.

Državna pomoč Češki deželi. — V seji deželnega odbora je sporočil referent za finančna vprašanja, da dobi Češka od državnega osebnodohodninskega in žgarnjarskega davka še tekom tega meseca dva milijona kron podpore.

Posebna škofija za Reko. — Reka se odcepi od Senjske škofije in za Reko se ustanovi posebna škofija. Tako hočejo Ogrji in Vatikan se je udal tej želji ter se Reka odcepi od Senjske škofije in dobi svojega škofa. Vsa ogrska akcija za reško škofijo je naperjena proti Hrvatom. Škof na Reki seveda ne bo Slovan. Kako bo v cerkvi potem, si je lahko misliti. — Nov uspeh Ogrov v boju proti Slovanom!

Shodi socialistov na Ogrskem proti vladnemu načrtu volilne reforme. — Shodov je bilo včeraj v Budimpešti in okolici 14. Na vseh se je ostro nastopalo proti predloženi volilni reformi ter zahtevalo potrebne premembe. Socialisti napovedo generalni štrajk, če se ne ugoti njihovim zahtevam.

Češki Nemci proti malemu finančnemu načrtu. — Češki Nemci se zavzemajo za to, da se reši le oni del malega finančnega načrta, ki meri na to, da se državnemu uradništvu plače izboljšajo, da naj se pa odgodi vprašanje o nakazatvi gotovih vsot novili davkov deželam. Nemci bi tako radi na Čehe pritisnili, da bi radi slabih finančnih razmer češke deželne uprave lažje prišli do sprave.

Shod,

ki se je imel vršiti v nedeljo 2. t. m. v Gorici z dnevnim redom:

Volitve v trgovsko in obrtno zbornico

se bo vršil

prihodnjo nedeljo 9. februarja

ob 10¹/₂ dopoldne „pri jelenu“.

Shod v Nabrežini.

V nedeljo, 9. t. m. ob 2¹/₂ pop. se bo vršil v občinski pisarni

SHOD

z dnevnim redom:

Volitve v trgovsko in obrtno zbornico.

Inozemstvo.

Novi zakon za izvolitev predsednika v Severni Ameriki. — Senat v Washingtonu je sprejel z dvetretjinsko večino resolucijo, ki določa, naj se podaljša predsedniška služba na 6 let; ob jednem pa izključuje izvolitev istega predsednika.

Finski deželni zbor je izvolil za svojega predsednika socialnega demokrata Tokojja.

Darovi.

Seznam darovateljev za naše vojake na meji: Državni kolodvor v Gorici 50 K, glasom prejšnjih seznamov 1608'40 K skupaj 1658'40 K.

Domače vesti.

Imenovanje v finančni stroki. — Viši računski svetnik Nikolaj Constanzo je imenovan računskim ravnateljem in za vodjo računskega oddelka tržaškega finančnega ravnateljstva.

Častno kolajno za 40-letno zvesto službovanje je dobil v Gorici Štefan Tabaj, uslužbenec pri južni železnici.

Zalosten konec pusta v dveh delavskih družinah v Gorici. — V ulici Orzoni v Gorici stanujeta dve delavski družini, Maregova in Pertotova. Prvi je doma iz Št. Ferjana, drugi z Banjšic. Na pustni torek so pili skupno baje do polnoči, potem pa so se menda sprickali, pijača je storila svoje, Pertot je baje izzival Marego in konec je bil ta, da je Pertot obležal mrtev, zadet od treh streliv iz revolverja, katera je sprožil nanj Marega. O vsem, kako se je vršilo, krožijo različne vesti, tako da danes ni mogoče dognati še, kako se je v resnici odigrala cela tragedija. Pertot je bil udan pijači in kadar je bil v njem, je bil neznošen človek. Obě ženi z otroki sta obupani. Marega je v zaporu, truplo Pertotovo so prenesli takoj v mrtvašnico. Pertot je imel okoli 50 let.

Pustni torek v Gorici. — Lepo vreme je bilo. Popoldne so zaprli prodajalne in pisarne, popustili so doma delo in šli na ulico moški in ženske, mladi in stari. Par nečednih mask se je podjilo po mestu. Če bi jih bila policija zapodila domov, bi bila storila prav. Živo je bilo zlasti na Travniku, kakor vsako leto. Konfeti-konfetuša je letala po zraku in žgala obraze mladih in lepih gospodičen; na kako izbrano so leteli konfeti z vseh strani oblegajočih jo oboževalcev kot streli iz bulgarskih topov na Odrin... Dosti opravila so imeli zlasti oficirji. — Neki vojak se je bil nekaj namaškral pa ga je hitro prijela patrulja in utaknila v kajho. — Dva sta predstavljala »javno nasilstvo«. »Razgrajča« se je zoperstavljal »žandarju«. Prišel je redar in oba odpeljal na varno. Dan je potekel mirno, noč pa je prinesla svoje. — Nekdanjega lepega korza, elegantnih vozov, ni več — to spada že v zgodovino goriškega mesta.

Težka telesna poškodba na pustni torek. — V neki gostilni v ulici Silvio Pellico je bilo na pustni torek več železničarjev. Pili so vino in govorili. Je moral biti že hud pogovor, da je neki kurjač zagrabil za pollitersko steklenico ter jo zagnal v glavo svojemu tovarišu Jakobu Sattlerju. Ta je padel pod mizo. Prenesli so ga na njegovo stanovanje. Kurjač je bil aretiran, zaslišan in potem puščen na svobodo.

Megla v Gorici. — Par večerov že smo imeli gosto meglo; zadnja dva večera, v torek in sredo, je bila megla že skoro — ljubljanska!

Dva vola ubil goriški tramvaj. — Ko se je pripeljal tramvajski voz št. 5 z državnega kolodvora proti Solkanski cesti, je zadel ob dva vola, last kmeta Petra Podbersiča iz občine Deskle, zavozil v nju ter vlekel oba vola še nekaj časa pred seboj. Ponočno krvi je bilo tam okoli. Vola sta bila ubita, meso se ni smelo prodati. Kako to, da se ni ustavil tramvaj?!

Zgubljen. — Na potu od Prevalja do Čepovana je izgubil Jožef Renko, Čepovan št. 6, v pondeljek dne 27. januarja večer, listino v kateri je bilo 6 desetakov po 20 = 120 K in še drugi važni papirji.

Pošten najditelj naj prinese denar na upravništvo lista ali pa na označeni naslov v Čepovan, kjer dobi primerno nagrado.

Zgubljeno — najdeno. — V soboto večer se je našel na kegljišču pri »Jelenu« mal žepni nožič. Kdor ga pogreša, naj se zglašuje v našem upravništvu.

Listnica uredništva: V K. Poslani dopis priobčimo v sobotni številki.

Narodna obramba.

Moška podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Gorici priredi, kakor smo že enkrat naznanili, dne 8. t. m. ob 8. uri zvečer pri Jeleni svoj redni letni občni zbor. Željeti je, da pride nanj mnogo udeležencev, da se posvetujemo, kako hočemo za priprejo podpirati prepotrebno šolsko družbo sv. C. in M. Mnogo je vprašan, kako dvigniti ljudsko šolstvo v ogroženih krajih Primorske; o tem naj blagovolijo cenjeni prijatelji in podpiratelji družbini razmišljati, da stavijo na občnem zboru tozadevne predloge. Zato prosimo še enkrat obilne udeležbe.

DOPISI.

Iz ajdovskega okraja.

Brje. — (Poroka.) V Brjah se je poročila vrla mladenka Katra Pečenko s posesnikom Francem Tevčem iz Vrtočina. V gostoljubni hiši velikega očeta Ivana Pecenka je vladala na dan poroke med mnogobrojno zbranimi gosti največa zadovoljnost in radost. Veseli gosti so zbrali za družbo sv. C. in M. 10 kron. Novoporočencema naše čestitke!

Rihenberg. — (Društvo za zavarovanje goveje živine in klerikalci.) Naš stari Pavlica bivši župan je še vedno nepoboljšljiv strankar. Se čmernejši in sitnejši je, odkar so mu naprednjaki razbili stranko in mu izpodnesli županski stolec. Vrgel se je zdaj z vso silo na društvo za zavarovanje goveje živine. Kot predsednik je sklical občni zbor na nedeljo 2. t. m. v kaplanijo. On in njegovi agenti so brusili okoli, nagovarjali in pobirali poblastila za volitev. Posebno sta se trudila neki Juri in kaplan. Naprednjaki so hoteli imeti mešano listo, ker pri gospodarskih društvih se ne sme gledati na stranke. Toda pri volitvi so nastopili Pavlica, kaplan in njegovi z vso silo za svoje pristaše; naprednjaki pa so razočarani in jezni odšli. Po pravilih je obč. zbor sklepčen, če je petina društvenikov navzoča, a sklepal je vkljub temu, da jih ni bila niti dvajsetina. Tudi ne stoji v pravilih, da se sme s D. oblastili voliti, a vendar so edino s temi volili novi odbor, v katerem so tudi taki, ki bodo imeli le v poletnih mesecih kaj živali. Vsi so zamerili pri tej priliki mlademu kaplanu, ki je tako oblastno in celo izzivalno nastopal (povdarjajoč: pazite naši, posebe naši!) — Kaj bo z društvom in kako bo odbor skrbel za društveno imetje, pokaže prihodnost. Zanikarnost naprednjakov pa je, da nismo nastopili energično in društvo vzeli v svoje roke, kar bi prav lahko; kajti vzajemno kompromisno delovanje je pri zahrbtnikih nemogoče uveljaviti.

Brje. — (Sokolova prireditelj.) Na predpustno nedeljo je priredil tuk. odsek Sokola in bralno društvo pustno zabavo v prostorih gosp. Kodriča pri Nečilu. Vzlic slabemu vremenu zbralo se je precej občinstva iz Brjij in drugih bližnjih občin. Igra »Anarhist«, ki so jo vprizorili domači mladeniči, je lepo vspela in pokazalo se je, da naši fantje znajo res dobro igrati, le nekateri bi se morali točneje naučiti svoje vloge. K plesu so vdarjali na tamburice dobrihskih tamburaši pod vodstvom gosp. Mrmolje. Njemu kakor celemu zboru bodi za njih trud in požrtvovalnost izrečena hvala! Vse se je dovršilo v najlepšem redu in veselju!

Selo, dne 8. II. 1913. — Bralno društvo v Selu vabi vse svoje člane k rednemu letnemu občnemu zboru, kateri se vrši dne 9. II. 1913. ob 3. uri popoldne v prostorih Marije Batič v Selu št. 90. — Da vsi gotovo privedete! — Odbor.

Iz goriške okolice.

Konj se je ubil v Št. Andrežu v torek popoldne. Pri Lavrenčiču so upregli 4 konje in se peljali z njimi v Gorico. Ko so se vrnili in zopet zapregli, se je en konj spredaj postavil na sprednje noge ter se zvrnil z glavo v zid in se ubil. Vreden je bil 1000 K.

Tatovi v Št. Petru. — Danes ponoči so hoteli neznan tatovi v hiši zadrage prevrtati posojilnično blagajno pa se jim ni posrečilo. V gostilni spodaj so se najedli in napili. Zapisali so, da če se jim sedaj ni posrečilo, prevrtati blagajno, storijo to pa ob drugi priliki.

Sokolski vestnik.

»Kakor kdo more« v Trgovskem Domu. — Letošnje kratko predpustno dobo je zaključila jako dobro obiskana Sokolova maškerada v Trgovskem Domu. Prejšnji dve plesni prireditvi niste bili kdo ve kako obiskani... kakor da je čakalo naše občinstvo iz vseh slojev na maškerado pustnega torka. To je bilo vrvenja in življenja po dvorani, na galeriji, v spodnjih prostorih, živahen je bil ples, prijetna zabava. Bilo je videti precej lepih toalet in okusnih mask, kakšna pa je bila tudi... **»Kakor kdo more«**. Čisti dobiček maškerade gre v prid Sokolskemu domu v Gorici. Menda je prav zadovoljiv.

Sokol v Sezani bo imel v nedeljo 9. t. m. svoj redni občni zbor na »Vagi« ob 1. uri popoldne.

Gospodarske vesti.

V postaji Rudolfovo na progji Ljubljana-Rudolfovo-Metlika se odda zgradba podstavbja in vrhstavnih naprav ter dobava gramoza za nadstavbja v svrhu razširjanja postaje. Tozadevne dobave in dela se oddajo ponudbenim potom deloma za enotne cene po naknadni izmeri deloma za pavšal. Podrobni podatki so razvidni iz ene prihodnjih števil listov »Osservatore Triestino« in »Laibacher Zeitung«. Ponudbe so vložiti najkasneje do 15. marca 1913 do 12. ure opoldne pri c. kr. ravnateljstvu državne železnice v Trstu.

Svarilo pred izseljevanjem v Bulgarijo. — Sodrug Dimitrov, tajnik zveze bulgarskih strokovnih organizacij, poroča, da naj se nikar ne izseljujejo sedaj avstrijski delavci v Bulgarijo. V nobeni stroki bi ne dobili dela.

Moderno ljudsko preseljevanje. — Prav značilni za žalostne razmere, v katerih žive avstrijski delavci, so izkazi avstrijskih delavcev, ki žive v inozemstvu. Pravo ljudsko preseljevanje razkrijejo te številke. Kdor le more, si odnese s čevljev prah »mile« domovine in si poišče v tujih deželah delo. V Nemčiji je 800.000 inozemskih delavcev in od teh je 300.000 rojenih Avstrijcev, med temi tudi 91.000 delavk. Iz neizmerno velike Rusije, ki slovi po vsem svetu vsled političnih in socialnih krivic, ki jih morajo prenešati ruski delavci, je le 200.000 delavcev v Nemčiji. Naša »draga« Avstrija prekaša torej Rusijo za lepo število 100.000! V Švici je delalo koncem leta 1911 5869 delavcev, rojenih v Avstriji, med tem ko jih je bilo deset let prej le 3063. Vsak poznavatelj avstrijskih razmer se ne bo čudil temu dejstvu.

Ravnateljstvo Austro - Amerikane javlja, da odplove že 15. marca njen parnik »Argentina« prvič v Kanado in sicer v Portland, dne 12. aprila odplove parnik »Alice« v Quebec.

Tkalnice se združijo v kartel. Za kartel je pridobljenih že 200 tvrdk, to je dve tretjini. Ko se izvede kartel, se podraži obleka.

Insolvenca v mesecu januariju 1913. — V Avstro-Ogrski je bilo priglašenih tekoni januarija 1913. insolvenca 87 s pasivi nad 100.000 K v skupnem znesku 22 milijonov kron. Na Češko pade od tega 10 insolvenca s kapitalom 4.500.000 K.

Koncentracija kapitala. — Od l. 1895 do 1910 je upadlo število samostojnih pivarn v Avstriji od 1579 na 1183, povprečen letni izdelek na pivarno pa je poskočil v tem času od 11.794 na 17.624 hektolitrov.

Boj v brodarstvu. — Pretekle dni je v Berlinu zborovala konferenca mednarodnega brodarškega kartela, ki se je pečala s paroplovno zvezo med Trstom in Kanado. Kakor smo že poročali, je avstrijska vlada dovolila Canadian Pacific Company redno paroplovno zvezo med Trstom in Kanado. Vsled tega so oškodovane nemške brodarške družbe, ki so imele doslej monopol za prevažanje avstr. izseljencev in njih tržaška filialka »Avstro-Americana«. Pogajanja na konferenci

so se razbila. »Canadian Pacific« Railway Company je izstopila iz mednar. brodarškega kartela in kartel ji je napovedal boj na nož. S pomočjo kartela osnuje »Avstro-Americana« redno zvezo med Trstom in Kanado. Od tega boja nemškega in kanadskega brodarstva za avstrijske izseljence bodo imeli izseljenci nekaj časa dobiček, ker medsebojna konkurenca zniža voznino. Ko se pa v konkurenčnem boju ublaži razmerje obeh skupin, si najbrže s složnim odiranjem izseljencev poplačajo svoje sedanje vojne stroške.

Porotna razprava radi malverzacij v občinskem uradu v Pulju.

(Dalje.)

Bigatto.

Včeraj popoldne se je nadaljevalo slišavanje obtoženca Bigatto. Stavljena so bila razna vprašanja, sledila so razna pojasnila.

Galante je končno izjavil, da Bigatto ni udeležen pri malverzaciji iz raznih računov, ampak prosil je denar in ga dobil ter spravil v žep, dobro vedoč, da izvira iz malverzacij.

Bigatto odvrča od sebe razne obdolitve in tudi gledé metrese pravi, da ga je ona ljubila, dočim jo je vzdrževal neki oficir.

Informacije politične oblasti o Bigattu pravijo, da pred poroko je bil babjek, ki je trosil svote denarja, kakoršnih mu ni dajala služba. Bil je premeščen iz računskega oddelka k užitinskemu.

Bigatto pa pravi, da je bil premeščen le radi tega, da je uredil on urad, za kar je dobil tudi remuneracijo.

Galante je na vprašanje predsednikovo glede odgovornosti za poneverjeno svoto K 46.813'86 odgovoril, da sprejme on odgovornost za to svoto, ker so drugi pri tem le malo prizadeti.

O njegovih metresi trdijo informacije, da je bila huda, da je nekoč grozila Galantu s smrtjo, prerezala mu je elegantno suknjo ter mu ob neki priliki pobrala denarnico in zlato uro. Žena Galantova je imela premoženja 60.000 K ter je stroške v letoviščih sama pokrivala.

Bigatto pove, da je imel Filinich nekoč v rokah neki račun Galantov in je rekel gledé na ta ponarejeni račun: Kdaj bomo nehali s to štorijo? Galante je vzel račun nazaj in ga raztrgal.

Filinich je bil prišel v Pulj reven, sezidal pa si je hišo za 60.000 K, hipoteke je bilo na njej 35.000 K.

Gledé župana dr. Varetona izpove Galante, da ko je bil odvetnik dr. Vareton pravni zastopnik občine, je zaslužil Vareton na leto 5000—6000 K; ko ja pa zastopal občino odvetnik dr. Basseggio, je bilo odvetniških stroškov 400—500 na leto. Razprava se danes nadaljuje.

Razne vesti.

Zveza slovanskih akademij. — Dogovori za osnutje zveze slovanskih akademij so bili radi vojnih dogodkov na Balkanu in splošne napetosti nekoliko zastali. Za sedaj je zagotovljeno skupno delo vseh slovanskih akademij, izvzemši krakovsko. V bodočo zvezo vstopijo: Ruska akademija znanosti v Peterburgu (zgodovinski in slovanski oddelek), Jugoslovanska akademija v Zagrebu, kraljeva srbska akademija v Belgradu, Bulgarska akademija v Sofiji in Češka akademija v Pragi (III. literarno-modroslovni oddelek).

Dalje na 4. strani.

Spreten pomočnik

za modno blago in drobnarijo, ki je dober prodajalec, spreten izložbenik in ki zna slovensko, italijansko in nemško

dobi takoj službo

pri tvrdki

Waldmann & Fischhof

Gorica, Corso Verdi 37.

Tatvina na pošti v Trstu. — Neka gospa P. K. v Trstu je dobila z Dunaja zavitek, v katerem bi moralo biti kuponov za 2000 K v papirjih javnega kredita. Ko je odprla pošiljatev, je videla, da je izgini- lo 1551 K 40 v v kuponih. Kje se je zgodila tatvina, se še ni dognalo.

Izpopolnitev naše armade. — »Militarische Korrespondenz« poroča, da nameravajo vse poljske artiljerijske polke, ki štejejo zdaj po štiri baterije, pomnožiti še s peto, pozneje pa še s šesto baterijo. Pri deželni brambi, ki obsega zdaj 8 poljskih havbičnih divizij, se za zdaj pri vsaki diviziji ustanovi ena baterija, ki se sčasoma razširi v samostojne domobranske artiljerijske polke. Sedanja obstoječa honvedska artiljerijska polka dobita peto baterijo. Pripravljajo vse, da se osnuje še drugi železničarski polk, ki bo najbrže v Budimpešti nastanjen. Ustanoviti nameravajo dva nova pionirska bataljona. V kratkem se izvedejo tudi delavski oddelki in sicer bo štel delavski oddelek pri vsakem pešpolku 3 podčastnike in 30 vojakov, pri lovskih bataljonih bo pa delavski oddelek obsegal enega podčastnika in 10 vojakov.

Smrt pod vlakom. — Pod vlak je prišla 19 letna Josipina Vajdljeva iz Studenca pri Velikovcu. Prepeljali so jo v Celovec, ali na poti s kolodvora v bolnišnico je umrla.

Plavajočo dvigalnico je naročila uprava naše vojne mornarice v Hamburgu. Dvigalnica dvigne 40.000 t. 5 podmorskih čolnov je naročila v Kielu.

S cigareto v ustih je zaspal v Gradcu v svojem stanovanju delavec Karol Pains. Cigareta je padla na posteljo in odeja se je unela. Postelja in druga oprava sta bila hitro v plamenu. Delavca so našli mrtvega.

Grozodejstva bašibozukov v Albaniji. — Iz Aten poročajo, da so bašibozuki v južni Albaniji v okraju Delvino uničili 36 vasi, 15 vasi deloma požgali, 123 ljudi masakrirali.

V okraju Filiates je opustošenih 10 vasi, potem v drugih dveh okrajih 8, oziroma 6.

Vas Sotira je kup pepela. V okraju Konica so zažgali bašibozuki samostan in semenišče.

Dva otročiča sta zgorela v Trutnovski okolici. Igrala sta se z vžigalicami in zažgala pohištvo. Otroka sta zgorela.

Na Švedskem 53 stopinj mraza. — Poročajo, da vlada v severnem delu Švedske nenavadno ostra zima. Toplomer je padel na 53 stopinj Celzija pod ničlo. Več oseb je zmrznilo.

Politika na pokopališčih v Istri. — Več italijanskih občin v Istri je sklenilo, da bodo dovoljevale odslej na pokopališčih na grobovih samo italijanske ali latinske napise.

Dobro za tiste, ki pozabljajo dežnike. — V mestih, kjer mnogo dežuje, je dežnik vedno predmet velike aktualnosti. Toda dežnika ljudje radi ne nosijo s seboj in če je še tako lep in nov. Mnogo je takih, k prav radi pozabijo na dežnik ter ga pustijo ali v kavarni ali v gostilni, kjer ga ne dobe več nazaj.

V Bruslju pa se je sedaj ustanovilo društvo s kapitalom 5 milijonov, ki hoče rešiti vprašanje dežnika ter meščane osvoboditi neprestane skrbi za dežnik. Kdor plača na leto 5 frankov, dobi posebno marko iz aluminija, ki ima stalno številko. Ako začne deževati, gre tak naročnik v prvo kavarno ali prodajalno tobaka, papirnico itd. ter pokaže svojo marko pa dobi dežnik. Ko neha deževati, odda dežnik lahko tudi v kaki drugi prodajalni.

Največja železniška postaja na svetu je v Newjorku. Otvorjena je bila v nedeljo. Delali so jo 10 let, stane 180 milijonov dolarjev.

Največja železniška postaja v Evropi bo na Lipskem, a tam jo šele delajo.

Francoski general umrl na plesu. — V občinskem gledališču v Salo ob Gardskem jezeru se je vršil v soboto velik maskirani ples. Med družbo je bil tudi neki tujec, ki je prišel tje pred par dnevi.

Odplesal je valček z elegantno damo, kar mu je prišlo slabo in za par trenutkov je bil mrtev.

Konstatirali so, da je mrtvec francoski general A. Coligny, potomec glasovitega Colignija, vodje hugenotov.

Rusija in aviatiki. — Ruska vlada je izdala ukaz, da se morajo vsi tuji aviatiki, kakorhitro priplujejo čez rusko mejo, spu- stiti takoj na tla.

Napredek ljudskih šol v Bulgariji

Ljudska izobrazba je eden največjih razlogov nove bulgarske veličine.

Leta 1888. je pohajalo bulgarske ljudske šole 125.000 otrok. Po preteku 25 let je poskočilo število šolo obiskujočih otrok na 500.000.

Analfabetov je bilo leta 1883. skupaj 90%, dandanašnji šteje **Bulgarija samo 5% analfabetov.**

Učitelji dobivajo svoja zrelostna spri- čevala po 4 letnem obiskovanju specialne šole. Plača njihova doseže, v mestu kakor na deželi, do 4000 levov (kron) na leto. Po tem se mora soditi, da so bulgarski učitelji med najbolj plačanimi v Evropi.

Ročno delo je karakteristika bulgar- ske osnovne šole. Ker je Bulgarska v glav- nem poljedelska država, se šola trudi, da vzgoji iz učencev izbrane poljedelce. Za- to ima vsaka šola kak hektar zemljišča, kjer učitelj nazorno poučava učence v poljedelstvu.

Država daje vsaki šoli nasade, seme- na, orodje, in sicer primerno krajem, kjer se nahaja dotična šola.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici. Tiska: »Goriška Tiskarna« A. Gabršček (odgov. J. Fabičič. Zalaga: Družba za izdajanje listov »Soča« in »Primorca«.

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 vin. Ako je oglas obsejalni se računa za vsako besedo 3 vin. **Najpriljubnejše inseriranje za trgovce in obrtnike.** Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na deželi (in celo v mestu) nihče ne pozna, kar nikjer ne inserirajo. Škoda ni majhna.

Sprejme se učenec poštenih starišev, v starosti do 15 let, za sodovniško obrt. — Pismene ponudbe naj se pošlje na Andreja Zgone, sodovničar, Gerknica pri Rakeku (Notranjsko). 17-5

Išče se lep, opremljeno sobo, če mogoče z razgledom na cesto. Even- tuelno tudi z dobro in okusno hrano. — Ponudbe pod šifro: »Mercur«, postnoležeče glavna pošta. 51-1

je velika izbira dvokoles, šival- nih in kmetij- skih strojev, gramofonov, or- kestrijonov itd. prav po cenl. Mehanična de- lavnica. Prodaja na obroke, eniki franko.

Vratnice

iz valovite pločevine

izdelek prve vrste pri- poroča tržaška tovarna za izdelovanje vratnic iz jeklene valovite plo- čevine in lesenih izlozb

Ing. Ludv. Fischer TRST-Rojan.

Sprejme se spretnega in vpeljaneega zastopnika za ta okraj.

Anton Potatzky v Gorici

naslednik Jož. Terpin.

na trodi nastoja.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupevališče mirubarškoga in drabnega biaga ter tkanil, proje in nitij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in šoljarje.

Svetinjico. — Ročni venci. — Našne knjilice.

Mišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjavo, trava in detelje.

Najbolje obrhijena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi. 35-8

Napredek vede!

Nujenergičnejše in gotovo se zdravi sifilis a sve- tovnim sredstvom

- JORUBIN CASILE -

Stotine zdravniških potrdil potrjuje, da se uretralna zoženja, prostatitis, ure- tritis in meh. katarji ko- renito ozdravijo s

konfeti Casile

Konfeti Casile urejajo uriniranje, ne da bi bilo treba rabiti zelo nevarnih cevč (šilingo) popolnoma odpravljajo in ublažujejo pečenje in pogosto riniranje; edini korenito ozdravijo uretralna zoženja (prostatitis, urethritis, cistitis, mehurne katarje, kamen, nesposobnost za za- državanje urina, sluzasto tokove itd. — Skatlja konfeti Casile K 4—

Jorubin Casile, najboljšo protisifilitično in pozitivno kričistilno sredstvo, ki se uporablja z uspehom proti sifilisu, anemiji, impotenci, kostoboli, ishias, vnetju žlez, polnim madežem, izgubi semena, polucijam, spermatoroi, sterili- teti, neurasteniji, energičen razkrojalec uri- nove kiseline itd. — Steklenica Jorubina Ca- sile K 350.

Vbrizganec Casile zdravi beli tok, akutne in kronične katarje, vaginitis, uretritis, endo- metritis, vnetje in izpad maternice itd. — Steklenica vbrizganca Casile K 350. Kdor želi večjih pojasnil, tiskovin itd. naj na- slovi dopis na lekarno Serravallo za g. Casile Trst, ki poda odgovor z obratno pošto zastoj in z vsjo rezervo. Priznani medicinski izdelki CASILE se prodajajo v vseh akreditiranih le- karnah. — V Gorici v lekarnah Cristofoletti in Tromba. 6-14

Slovinci!

Podpirajte in poslužujte se **Prve slovenske brivnice**

v Gorici,

Gosposka ulica šte. 1 (nasproti Montu).

Postrežba solidna in snažna.

Za obilen obisk se priporoča

FRAN NOVAK, brivec in lasničar

Glavna zaloga Palma podpetnikov

A. Drufovka

Gorica, Raštelj 3.

Zaloga usnja.

Karol Draščik

v Gorici na Korovu v (lastni hiši)

zvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfi- nejega pečiva, torte, kolače za birmance in poroke, odlikovane velikonočne pince itd.

Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali v originalnih butelkah Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogo- brojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmerih cenah.

„CROATIA“

Zavarovalna zadruga v Zagrebu

- edini domači zavarovalni zavod. -

Ustanovljena leta 1884.

Centrala v Zagrebu v lastni hiši, vogal Marovske in Preradovičeve ulice.

Podružnica v TRSTU,

Via del Lavatoio šte. 1. II. nadstropje.

Telefon št. 2594.

Glavna zastopstva: Ljubljana, Novisad,

Osijek, Reka in Sarajevo.

Zadruga sprejema pod ugodnimi pogoji zavarovanja sledeče vrste:

I. Na življenje:

1. Zavarovanje glavnic za slučaj doživljenja in smrti;
2. zavarovanje dote;
3. zavarovanje življenske rente.

II. Proti škodi po požaru:

1. Zavarovanje zgradb (hiš, gospodarskih poslopj, tovarn).
2. Zavarovanje premoženja (pohištva, prodajniškega blaga, gospodarskih strojev, biaga itd.
3. Zavarovanje poljskih pridelkov (žita sena itd.

III. Zavarovanje steklenih šip.

Zadružno imetje vsih oddelkov znaša K 2.713.674-13 Od tega temeljna glavnica 800.000-00 Dohodek letno premije s pristojbinami 1.861.040-89 Izplačane odškodnine 4.970.288-48

Sposobni posredovalci in akviziterji se sprejmejo pod ugodnimi pogoji.

Natančneje informacije daje

Podružnica „Croatiae“ Trst, Via del Lavatoio št. 1, II. nadstr.

in glavno zastopstvo „Croatiae“ v Ljubljani (tvrška Kmet & Slivar).

Zastopnika za Goriško s sedežem v Gorici:

D. GILSVERT, Via Bertolini št. 20 (v lastni hiši). — Telefon št. 221.

in FRANC PERKO, Stolna ulica.

Naročajte „Sočo“ in „Primorca“.

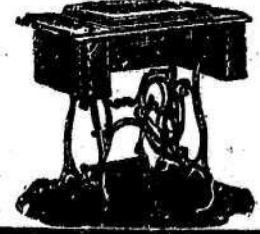
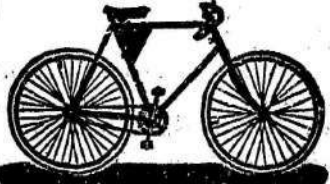
Inserirajte v „Soči“ in „Primorcu“.

Kupujte samo dvokolesa „Allena“, ki so naj- boljši francoski sistem in najtrpežnejše vrste bo- disi za navadno rabo ali za dirke.

Šivalni stroji Original Victoria so najprak- tičnejši za vsako hišo. Isti služijo za vsako- vrstno šivanje in šitkanje (vezenje). Stroj teče brezšumno in je jako trpežen.

Puške, samokrese, slamoreznice in vse v to stroko spadajoče predmete se dobi po to- varniški ceni pri trvdki

Kerševani & Čuk

GORICA, na Stalnem trgu št. 3. GORICA.